

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ТА РИТОРИКА»

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Спеціальність	C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)
Освітньо-наукова програма	Економіка
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Інститут	Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра	Кафедра української мови
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	3 кредити ЄКТС / 90 год
Мова викладання	Українська мова
Інформація про викладача дисципліни	Громик Лариса Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент https://pdatu.edu.ua/pro-universytet/kafedra-ukrajinskoji-movi.html Електронна пошта: hromyk_larysa@pdatu.edu.ua Номер телефону: +38(097)6496919
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова
Передумови для вивчення дисципліни	Для вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має володіти базовими навичками усної і писемної наукової комунікації українською мовою, роботи з науковими джерелами й текстами наукового стилю, навичками використання інформаційно-комунікаційних технологій.
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Відповідно до принципів академічної доброчесності та нормативних документів ЗВО «ПДУ» щодо політики академічної доброчесності очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Здобувачі відповідально ставитимуться до дотримання норм законодавства про авторське право, вказуватимуть посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, уникатимуть фальсифікації або фабрикації інформації. Дотримуватимуться всіх зобов'язань відповідно до укладеної декларації про дотримання академічної доброчесності https://surl.li/noftg, https://surl.li/foccn Відвідування занять. Обов'язковим є відвідування всіх видів занять. Через об'єктивні причини (хвороба, карантин, індивідуальний

	графік тощо) навчання може проходити в онлайн-форматі. Здобувачі обов'язково мають дотримуватись строків, визначених для виконання всіх видів письмових робіт, що передбачені під час вивчення дисципліни. Визнання результатів попереднього навчання. У разі, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти http://surl.li/fobze. Зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю). У неформальній освіті: - закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі або змістовому модулю). В інформальній освіті: - наявність наукової публікації; - волонтерська діяльність. Перезарахування результатів навчання, отриманих під час здобуття попередньої освіти, здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет».
--	---

3. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Академічне письмо та риторика» – оволодіння здобувачами ступеня доктора філософії системою знань про особливості академічного письма й української наукової мови, мовні засоби писемного й усного академічного тексту; формування навичок усної і письмової презентації результатів власного наукового дослідження з дотриманням норм академічної доброчесності.

У процесі вивчення дисципліни «Академічне письмо та риторика» у здобувачів вищої освіти формуються такі компетентності:

ІК.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
ЗК03.	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК04.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
СК01.	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.
СК02.	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Академічне письмо як різновид наукової комунікації.
Тема 2. Академічний текст як система. Змістове наповнення та структура академічного тексту.
Тема 3. Лексичні, граматичні, синтаксичні та пунктуаційні особливості письмового

академічного дискурсу.	
Тема 4. Наукові публікації. Наукова стаття як самостійний науковий твір.	
Тема 5. Академічна доброчесність. Культура оформлення наукового тексту: цитування та покликання. Укладання бібліографії.	
Тема 6. Риторика як мистецтво та наука. Історія її розвитку. Поняття про академічну риторичку.	
Тема 7. Наукова доповідь, виступ: ознаки, етапи підготовки, принципи побудови.	
Тема 8. Мовленнєва поведінка в усній науковій дискусії.	
5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни	
Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:	
РН06.	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
6. Види навчальних занять	
Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є лекції (Л), практичні заняття (ПЗ).	
7. Методи навчання	
Лекція (лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-бесіда, лекція-дискусія та ін.), пояснення, розповідь, бесіда, дискусія, інтерактивні методи навчання, робота з академічними текстами й науковими джерелами інформації, електронними навчальними виданнями, інтернет-публікаціями та матеріалами вебсайтів, вправи й завдання (усні, письмові, тренувальні, творчі, ситуативні та ін.), комп'ютерні і мультимедійні методи (створення і демонстрація мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).	
8. Методи та критерії оцінювання	
8.1 Критерії оцінювання	
В освітньому процесі Університету використовуються такі види контролю: поточний, семестровий (підсумковий) та підсумкова атестація здобувачів вищої освіти. Оцінювання здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю визначаються з урахуванням змісту накопичувальної системи оцінювання. У межах поточного контролю здобувач вищої освіти може набрати 60 балів (якщо форма семестрового контролю – екзамен) або 100 балів (якщо форма семестрового контролю – залік/диференційований залік). На семестровий контроль у формі екзамену відводиться 40 балів. Розподіл балів, які можуть набрати здобувачі, зазначено у відповідній робочій програмі. Сума балів за поточний контроль складається із балів, отриманих за результатами навчання під час лекцій, семінарських (практичних, лабораторних) занять та самостійної роботи здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни обчислюється шляхом підсумування балів тільки з поточного контролю (форма семестрового контролю – залік). Підсумкова оцінка виставляється у відомості обліку успішності, індивідуальному навчальному плані. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за 100-бальною шкалою. Відповідність семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS визначається згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Закладі вищої освіти «Подільський державний університет» https://surl.lu/xfvrsr та робочою програмою із цієї дисципліни.	
8.2 Методи оцінювання	
Усні (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, бесіда, виконання усних вправ і завдань), письмові (модульна контрольна робота (тестування), письмові практичні завдання), комп'ютерні (тестування, виконання завдань у системі Moodle), самоаналіз.	
9. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	

Засоби навчання	– комп’ютер / ноутбук з електронним проєктором і переносним екраном; – презентаційний матеріал до лекцій; – роздатковий ілюстративний матеріал; – модульне об’єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.
Інформаційне навчально-методичне забезпечення	1. Академічне письмо : навч. посіб. / уклад. : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с. 2. Академічне письмо та доброчесність : навч.-метод. посіб. / авт.-уклад. : І. Насмінчук, Л. Громик. Кам’янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 256 с. 3. Академічне письмо та риторика : навч. посіб. / укл. : О. М. Максимець, І. О. Назаренко. Кам’янець-Подільський : ЗВО «ПДУ», 2024. 224 с. 4. Горошкіна О., Груба Т. Українська наукова мова: теорія і практика : навч.-метод. посіб. Суми : Університетська книга, 2023. 108 с. 5. Костусяк Н. М. Академічна риторика та письмо : метод. рекомендації. Луцьк : Надстир’я. 2022. 44 с. 6. Костусяк Н. М. Академічна риторика : навч. посіб. Луцьк : Надстир’я, 2021. 127 с. 7. Кравець Л., Барань Є. Основи риторики : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2025. 142 с. 8. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови : навч. посіб. з алгоритмічними приписами. Вид. 3-тє, перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 426 с. 9. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід : навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 220 с. 10. Електронний навчальний курс «Академічне письмо та риторика». URL: http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=3537 11. Освітньо-наукова програма «Економіка» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями). URL: https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/aspirantura/onp25/C1onp2025-2026.pdf?v=01 12. Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. URL: https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-allissues.pdf 13. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. введ. з 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація). URL: http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf 14. Кодекс академічної доброчесності у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет». URL: https://www.pdatu.edu.ua/images/public-info/kodeksakaddob.pdf 15. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Закладі вищої освіти «Подільський державний університет». URL: https://pdatu.edu.ua/images/public-info/polacdobrochesnist.pdf 16. Складання та оформлення списків літератури до наукових статей: практичні аспекти : метод. рекомендації. / автори-уклад. : О. Ю. Половинчук та ін. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 34 с. URL: https://sops.gov.ua/uploads/page/63b2c86ede771.pdf

	17. Prometheus : платформа масових відкритих онлайн курсів [Електронний ресурс]. Режим доступу : https://prometheus.org.ua/ 18. LIBNAS LIBRARY PORTAL OF NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://libnas.nbu.gov.ua/